

İstîâze: Âlemlerin Rabbine Sığınmak
Gönderen Kadir Hatipoglu - Ocak 11 2024 18:53:46

[illegible]

kendilerine apaçcedil;ık dııml;şman olan şeytanın oyununa gelen Hz. Âdem ile Havva, Allah'ın

فَاَزَلَّهُمَا

الشَّيْطَانُعَنْهَا

فَاَخْرَجَهُمَامِمَّا

كَانَا

ف۪يهِۖ

وَقُلْنَا

اهْبِطُوا

بَعْضُكُمْ

لِبَعْضٍ

عَدُوٌّۚ

وَلَكُمْفِي

الْاَرْضِ

مُسْتَقَرٌّ

وَمَتَاعٌ

اِلٰىح۪ينٍ

 “Birbirinize dııml;şman olarak oradan aşağı inin. Yeryüzü; belirli bir

süreye kadar size barınak ve geçedil;im yeri olacaktır.” (Bakara, 2/36) emriyle

“yüce” bir makamdan, daha aşağı bir makama,

“dünya”ya dııml;şmııml;şlerdi. Bir anda kendileriyle baş başa kalıveren

Hz. Âdem ile Havva, yalnızlık ve çaresizlik içerisinde hatalarının farkına

vardıklarında, قَالَا

رَبَّنَا

ظَلَمْنَآ

اَنْفُسَنَا

وَاِنْلَمْ

تَغْفِرْ

لَنَا

وَتَرْحَمْنَا

لَنَكُونَنَّمِنَ

الْخَاسِر۪ينَ“Rabbimiz, biz nefsimize yazık ettik. Şayet sen bizi bağışlamazsan

hüsrana uğrayanlardan oluruz.” (A’râf, 7/23) niyazıyla

Rahmân’n affına ve merhametine, O’nun sonsuz himayesine sığınmışlardı.

Hz. Âdem ve Havva’dan sonra Allah’n insanlar için seçtiği

tıml;m ıml;nderler, elçiler çeşitli vesilelerle Rablerine sığınmayı bir hayat tarzı

olarak benimsemişlerdi. Hz. Nuh, hakkında bilgisi olmayan şeyleri Rabbinden istemekten yine

Rabbine sığınmıştı. Hz. Yusuf hem kendisine gayri meşru bir birliktelik için ısrar eden

hanımın çağrısı, hem de kardeşlerinden gelen haksız bir uygulama teklifi karşısında

قَالَ

مَعَاذَ

اللّٰهِ

اِنَّهُ
رَبّ۪يٓ
اَحْسَنَ
مَثْوَايَۜ
اِنَّهُ لَا
يُفْلِحُ
الظَّالِمُو
06;َ “Maazallah! Allah’a sığınırım.”(Yûsuf, 12/23)
 &demışti. Hz. Musa, kavmine karşı alaycı bir tavır takınarak cahillik etmekten, kendisini
öldürmek isteyen Firavun gibi âhirete inanmayan kibirlilerden ve Onların
düşmanlıklarından Rabbi olan Allah’a sığınmıştı.
وَاِنّ۪ي
عُذْتُ
بِرَبّ۪ي
وَرَبِّكُمْ
اَنْ
تَرْجُمُونِ
52; “Şüphesiz ki ben, beni taşlamanızdan, benim de Rabbim, sizin de Rabbiniz olan
Allah’a sığındım.” (Duhân, 44/20) Kur’an’da anılan örnek
şahsiyetlerden biri olan İmrân’ın hanımı, hamile iken karnındaki çocuğu
Rabbine adamıştı. Doğan çocuğun kız olduğunu gördüğünde ise ona
Meryem adını vermiş ve kovulmuş şeytana karşı onu ve soyunu Allah’ın himayesine tevdi
etmişti. Rabbi de bunu kabul etmiş, Meryem’i en güzel şekilde yetiştirmişti. Hz.
Meryem, bu ilâhî himaye içerisinde öylesine iffetli yetiştirdi ki insan suretinde
gelen Cebrail’i kendisine zarar verecek biri sandığı için
قَالَتْ
اِنّ۪يٓ
اَعُوذُ
بِالرَّحْمٰ
06;ِ مِنْكَ اِنْ
كُنْتَ
تَقِيًّا “Senden, çok
esirgeyici olan Allah’a sığınırım.” demişti. (Meryem, 19/18.) İnsanlığa rehber olarak
gönderilen peygamberlerin, salih kulların ve örnek şahsiyetlerin yakarışlarında da
gördüğümüz gibi, fitratıyla uyumlu olma ve özüyle
çelişmeme arzusu, insan için en büyük sığınma sebebidir. Zira insanoğlu
için kendini kaybetmesinden, yolunu şaşırmasından, azgınlığa ve taşkınlığa
sürüklenmesinden daha büyük tehlike yoktur. Nitekim her şeyi yoktan var
eden Allah, Hâtemürsquo;l-Enbiyârsquo;ya/Son Peygamberi’ne
vahyettiği mesajlarında öncelikle kötülerden ve kötüliklerden
sığınmayı öğretiyordu. Hz. Âdem ile Havva kıssasında da
görüldüğü üzere, insanı doğru yoldan saptırmayı ahdettiği için
şeytan, kendisinden Allah’a sığınılacak baş ayartıcıydı:
اِنَّ
الشَّيْطَان
14; لَكُمْ
عَدُوٌّ
فَاتَّخِذُو

07;#1615; #1593;#1614;#1583;#1615;#1608;#1617;#1611;#1575;#1756;
#1575;#1616;#1606;#1617;#1614;#1605;#1614;#1575;
#1610;#1614;#1583;#1618;#1593;#1615;#1608;#1575;
#1581;#1616;#1586;#1618;#1576;#1614;#1607;#1615;
#1604;#1616;#1610;#1614;#1603;#1615;#1608;#1606;#1615;#1608;#1575;
#1605;#1616;#1606;#1618;
#1575;#1614;#1589;#1618;#1581;#1614;#1575;#1576;#1616;
#1575;#1604;#1587;#1617;#1614;#1593;#1770;#1610;#1585;#1616;#1756;
“Şu phesiz şeytan sizin içindedir; bir dırdır. Ouyla ise (siz de) onu
dışman tanıyın. O, kendi taraftarlarını ancak alevli ateşe girecek kimselerden olmaya
içerir.” (Fakır, 35/6) İblis, her türlü; k; l; n, k; t; niyetin, taşkınlığın, içir; irkinliğin odağıdır.
M; min ondan sığınmayı başarabilirse, kendisine gelecek k; t; l; klerin
kaynağını kurutmuş olacaktır. Bu y; zden Allah Te; l; , son Elçisi; ne
de şeytandan korunmak içir; in kendisine sığınmasını sık sık emreder:
#1608;#1614;#1575;#1616;#1605;#1617;#1614;#1575;
#1610;#1614;#1606;#1618;#1586;#1614;#1594;#1614;#1606;#1617;#1614;#16
03;#1614; #1605;#1616;#1606;#1614;
#1575;#1604;#1588;#1617;#1614;#1610;#1618;#1591;#1614;#1575;#1606;#16
16; #1606;#1614;#1586;#1618;#1594;#1612;
#1601;#1614;#1575;#1587;#1618;#1578;#1614;#1593;#1616;#1584;#1618;
#1576;#1616;#1575;#1604;#1604;#1617;#1648;#1607;#1616;#1756;
#1575;#1616;#1606;#1617;#1614;#1607;#1615; #1607;#1615;#1608;#1614;
#1575;#1604;#1587;#1617;#1614;#1605;#1770;#1610;#1593;#1615;
#1575;#1604;#1618;#1593;#1614;#1604;#1770;#1610;#1605;#1615; “Eğer
şeytandan gelen k; t; bir dırdır; nce seni ayartmaya içir; alışırsa, hemen
Allah'a sığın. Çir; nk; O, hakkıyla işitendir, hakkıyla bilendir.”
(Fussilet, 41/36) #1608;#1614;#1602;#1615;#1604;#1618;
#1585;#1614;#1576;#1617;#1616;
#1575;#1614;#1593;#1615;#1608;#1584;#1615; #1576;#1616;#1603;#1614;
#1605;#1616;#1606;#1618;
#1607;#1614;#1605;#1614;#1586;#1614;#1575;#1578;#1616;
#1575;#1604;#1588;#1617;#1614;#1610;#1614;#1575;#1591;#1770;#1610;#16
06;#1616;#1753; “De ki: 'Y; Rabbi, şeytanların kışkırtmalarından sana
sığınırım; #1608;#1614;#1575;#1614;#1593;#1615;#1608;#1584;#1615;
#1576;#1616;#1603;#1614; #1585;#1614;#1576;#1617;#1616;
#1575;#1614;#1606;#1618;
#1610;#1614;#1581;#1618;#1590;#1615;#1585;#1615;#1608;#1606;#1616;
Onların bana yaklaşmalarından da sana sığınırım.” (M; min; n,
23/97-98) Hatta Y; ce Yaratıcı, “Muavvizet; n;rdquo; olarak bilinen iki ; zel
s; rede, Res; l; n; n (şahsında t; m inananların) şeytandan,
şeytan; telkinlerden ve davranışlardan kendisine sığınmalarını istiyordu:
#1602;#1615;#1604;#1618; #1575;#1614;#1593;#1615;#1608;#1584;#1615;
#1576;#1616;#1585;#1614;#1576;#1617;#1616;
#1575;#1604;#1618;#1601;#1614;#1604;#1614;#1602;#1616;#1753; ,
#1605;#1616;#1606;#1618; #1588;#1614;#1585;#1617;#1616;
#1605;#1614;#1575; #1582;#1614;#1604;#1614;#1602;#1614;#1753; ,
#1608;#1614;#1605;#1616;#1606;#1618; #1588;#1614;#1585;#1617;#1616;

غَاسِقٍ
اِذَا
وَقَبَۙ ,
وَمِنْ شَرِّ
النَّفَّاثَاتِ فِي
الْعُقَدِۙ ,
وَمِنْ شَرِّ
حَاسِدٍ
اِذَا حَسَدَ
“De ki: Yarattığı şeylerin şerrinden, karanlığı çktüğü zaman
gecenin şerrinden, düğümlere üfürüp büyü yapan
üfürükç ülerin şerrinden ve kıskandığı vakit kıskanç kişinin
şerrinden sabahın Rabbine sığınırım!” (Felâk, 113/1-5)
قُلْ اَعُوذُ
بِرَبِّ
النَّاسِۙ .
مَلِكِ
النَّاسِۙ ﴿2﴾
اِلٰهِ
النَّاسِۙ .
مِنْ شَرِّ
الْوَسْوَاسِ
الْخَنَّاسِ.
اَلَّذ۪ي
يُوَسْوِسُ
ف۪ي صُدُورِ
النَّاسِۙ .
مِنَ
الْجِنَّةِ
وَالنَّاسِ “De ki:
İnsanların kalplerine vesvese sokan, pusuya çekilen cin ve insan şeytanının şerrinden
insanların Rabbine, insanların Melik’ine (sahibine, hâkimine) insanların
İlâh’ına sığınırım!” (Nâs, 114/1-6) Allah Resûlü, Felâk
ve Nâs sûrelerini okuyarak Allah’a sığınmayı prensip edinmiş, yatmadan
ünce kendisi mutlaka okuduğu gibi, yakınlarına da Allah’a sığınmada okunacak en
güzel dua olarak bu iki sûreyi tavsiye etmişti. Çünkü Hz.
Peygamber’in (sav) deyişiyle إِنَّ
الشَّيْطَانَ
يَجْرِى مِنَ
الإِنْسَانِ
مَجْرَى
الدَّمِ ،
وَإِنِّى
خَشِيتُ أَنْ
يُلْقِىَ فِى
أَنْفُسِكُمِ
ا شَيْئًا “insanın

içinde, tıpkı bedenindeki kan gibi dolaşan”(Buhârî, Ahkâm, 21) şeytan, insanı özünden uzaklaştıran, onu kirli işlere, taşkınlığa, günaha sürükleyen bir aktörür. Her insanla birlikte var olan ve hiç kimsenin içinden atamayacağı bu kötülükten kurtulmanın yolu, onu da yaratan Rabbe sığınmaktır. Nitekim Allah Resûlü (sav), torunları için yaptığı duada onları şeytanın kötülüklerinden koruması için Allah’ın iradesine sığınıyordu. Çünkü şeytanın, Rablerine sığınan müminler üzerinde hiçbir nüfuzu, hiçbir etkinliği yoktur. Allah, Hz. Peygamber’e, şeytandan olduğu gibi onun telkinleri neticesinde insanın sergileyebileceği olumsuz tutum ve davranışlardan da Rabbine sığınmasını öğretmişti. Nitekim Nebî (sav) Mekke’de İslâm’a davet ederken müşriklerden görüğü şiddetli baskı ve kötü muamele karşısında خُذِالْعَفْوَوَاْمُرْبِالْعُرْفِوَاَعْرِضْعَنِالْجَاهِل۪ينَ“Af yolunu tut, iyiliği emret ve cahillerden yüz çevir.” (A’râf, 7/199) emrine muhatap olunca, “Ey Rabbim! Öfke durumunda ne yapayım?” diye sormuş ve akabinde, وَاِمَّايَنْزَغَنَّكَمِنَالشَّيْطَانِنَزْغٌفَاسْتَعِذْبِاللّٰهِۜاِنَّهُسَم۪يعٌعَل۪يمٌ “Eğer şeytan seni kışkırtacak olursa, hemen Allah’a sığın! Çünkü O, işitendir, bilendir.” (A’râf, 7/200) âyet-i kerîmesi nâzil olmuştu. Sevgili Peygamberimiz, çeşitli vesilelerle ashâbına da öfkeli anlarında, hiddet telkin eden şeytandan Allah’a sığınmalarını öğütlemiştir. Mamafih bir defasında Hz. Peygamber’in yanında birbirine hakaret eden iki kişiden biri o kadar öfkelenmişti ki boyun damarları şişmiş, rengi değişmişti. Bunu gören Nebî (sav), إِنِّىلأَعْلَمُكَلِمَةًلَوْقَالَهَالَذَهَبَعَنْهُالَّذِىيَجِدُ“Ben bir söz biliyorum, eğer şu zât o sözü söylese, öfkesi mutlaka gider.” buyurdu. Orada bulunanlardan biri hemen adamın yanına giderek, Hz. Peygamber’in kastettiği

أَعُوذُ
بِاللَّهِ
مِنَ
الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ
 (Kovulmuş şeytandan Allah’a sığınırım.) sözünü söylemesini tavsiye etti. Ne var ki adam (bu ölüdün büyüklüğünü anlamayarak)
أَتُرَى بِى
بَأْسٌ
أَمَجْنُونٌ
أَنَا
اذْهَبْ “Hasta gibi bir hâlim mi var? Ben deli miyim? Haydi, git işine!” karşılığını verdi.(Buhârî, Edeb, 44)
Şeytanın, Allah’ın şükreden kullarını saptırmak için O’nun dosdoğru yolunun üzerinde pusu kuracağını söylemesinden de anlaşılacağı üzere, müminin şeytanî vesveselere en çok maruz kaldığı durumlar arasında, Allah’a kullukla meşgul olduğu anlar sayılabilir. Bu durumda kalbin her türlükötü niyet ve düşünceden arındırılıp Cenâb-ı Hakk’a açılması için en başta şeytandan Allah’a sığınmak gerekir. Nitekim Rabbimiz, müminlerden yüce kelâmı Kur’an’ı okuduklarında şeytandan Allah’a sığınmalarını istemektedir. Böylece mümin, Kur’an’la ilgili yanlış vehimlerden, anlayışlardan Allah’a sığınmış olacak ve Kur’an’ın rehberliğiyle, nuruyla aydınlanmasının önündeki en büyük engeli, şeytanî vehimleri kaldırmış olacaktır. Şeytanın temel amacı, apaçık düşmanı olduğu insanı doğru yoldan saptırmak olduğuna göre, bir mümin her şeyden evvel imanını kaybetmekten Allah’a sığınmalıdır. Bu nedenle Allah Resûlü, özellikle ümmetine öğretmek açısından dualarında öncelikle inanca zarar vererek âhiret saadetini engelleyebilecek durumlardan ve olumsuz davranışlar sergilemekten Allah’a sığınıyordu. Bu bağlamda o (sav),
اللَّهُمَّ
إِنِّى
أَعُوذُ بِكَ
مِنَ
الشِّقَاقِ
وَالنِّفَاقِ وَسُوءِ
الأَخْلاَقِ
“Allah’ım! Bozgunculuktan, münafıklıktan ve kötü ahlâktan sana sığınırım.” (EbûDâvûd, Vitr, 32) buyurur, ayrıca fayda vermeyen bilgiden, kalbin kötülüklere kaymasından ve ürpermemesinden, nefsin doymamasından, cimrilikten ve kabir azabından, tembellikten, ihanetten, günahlardan, zulümden, kaba/cahilce davranmaktan, ayak sürçmesi diye tabir ettiği kusurlardan, yaptığı ve yapabileceği hatalardan Allah’a sığınırdı. Peygamber Efendimiz, istiâzelerinin önemli bir kısmında da kabir azabından, cehennemden, kıyamet günü darlığına düşmekten, Allah’ın azap ve gazabından yine Allah’a sığınmıştı. Sevgili eşi Hz. Âişe’nin bildirdiğine göre bir gece secde hâlinde şöyle dua ediyordu:

inançsiz insanların dahi en zor ve çaresiz anlarında Rahmân’ın sonsuz
merhametine sığındıklarını ifade eden aşağıdaki âyet, bu duygunun, yaratılışın bir
parçası olduğunu göstermektedir: هُوَ
الَّذ۪ي
يُسَيِّرُكُ
05;ْ فِي
الْبَرِّ
وَالْبَحْرِ
56; حَتّٰىٓ
اِذَا
كُنْتُمْ فِي
الْفُلْكِۚ
وَجَرَيْنَ
بِهِمْ
بِر۪يحٍ
طَيِّبَةٍ
وَفَرِحُوا
بِهَا
جَآءَتْهَا
ر۪يحٌ
عَاصِفٌ
وَجَآءَهُم
15; الْمَوْجُ
مِنْ كُلِّ
مَكَانٍ
وَظَنُّوٓا
اَنَّهُمْ
اُح۪يطَ
بِهِمْۙ
دَعَوُا
اللّٰهَ
مُخْلِص۪ينَ
لَهُ
الدّ۪ينَۚ
لَئِنْ
اَنْجَيْتَن
14;ا مِنْ هٰذِه۪
لَنَكُونَنّ
14; مِنَ
الشَّاكِر۪ي
06;َ “Sizi karada ve denizde gezdiren O’dur. Öyle ki gemilerle denize
açıldığınızda, gemilerin elverişli bir rüzgârın önünde yolcuları alıp
götürdüğü zaman(olanları düşünün), gemidekiler
sevinç ve güvenlik içinde hissederler kendilerini. Derken bir fırtına yakalar
gemiyi ve dalgalar her yandan kuşatır onları. Öyle ki (ölümün) kendilerini
çepeçevre sardığını düşünürler de (o zaman) dinlerine sıkı sıkı
sarılıp yalnızca Allah’a yönelerek: ‘Bizi bu (felâketten) kurtarırsan,
andolsun ki şükreden kimselerden olacağız!’ diye yalvarıp yakarırlar

O'nun; (Yûnus, 10/22) Hadis kaynaklarımızda aktarılan bilgiler, Hz. Peygamber'in, hem darlıkta hem de bollukta Allah'a sığınmayı yaşamının bir parçası haline getirdiğini ve var olmakla sığınmak arasında sıkı bir ilişki kurduğunu göstermektedir. Öyle ki bu hadislerimizden İmam Nesâî, Sâlimî'nin adlı kıymetli hadis kitabında "Kitâb-ı İstî'ze" (Sığınma Bölümü); adıyla mükemmel bir bölümü ayırmış ve orada toplam yirmi on bir hadis nakletmiştir. Bu hadislerde, müminin ahlâkî; zaatlardan korunmasına ve kendisiyle hesaplaşmasına yönelik sığınmaların yanı sıra, kişinin elinde olmadan karşılaşabileceği ve hayatını zora sokacak dâimî; sıkıntı ve felâketlerden Allah'a sığınmasını ifade eden yakarışlar da dikkat çekmektedir. Bir insan olarak Nebî; (sav), beşerin başına gelebilecek her türlü; hastalıktan, delilikten, cüzamdan, alacadan, cizlikten, mürşî'nin sonunda bunamaktan Allah'a sınırdı. Sade bir yaşam biçimini tercih etmekle birlikte o (sav),

#1575;#1604;#1604;#1617;#1614;#1607;#1615;#1605;#1617;#1614;#1573;#1616;#1606;#1617;#1616;#1609;#1571;#1614;#1593;#1615;#1608;#1584;#1615;#1576;#1616;#1603;#1614;#1605;#1616;#1606;#1614;#1575;#1604;#1618;#1601;#1614;#1602;#1618;#1585;#1616;#1608;#1614;#1575;#1604;#1618;#1602;#1616;#1604;#1617;#1614;#1577;#1616;#1608;#1614;#1575;#1604;#1584;#1617;#1616;#1604;#1617;#1614;#1577;#1616;#1608;#1614;#1571;#1614;#1593;#1615;#1608;#1584;#1615;#1576;#1616;#1603;#1614;#1605;#1616;#1606;#1618;#1571;#1614;#1606;#1618;#1571;#1614;#1592;#1618;#1604;#1616;#1605;#1614;#1571;#1614;#1608;#1618;#1571;#1615;#1592;#1618;#1604;#1614;#1605;#1614; "Allah'ım! Fakirlikten, yokluktan ve zilletten sana sınıırım. Haksızlık etmekten ve haksızlığa uğramaktan da sana sınıırım." (Ebû Dâvûd, Vitir, 32) diye dua ederdi. Alıktan, kâimî; kaderden ve şiddetli belalardan Allah'a sınırdı. Abdullah b. Ömer onun duaları arasında şu cümleyi nakleder:

#1575;#1604;#1604;#1617;#1614;#1607;#1615;#1605;#1617;#1614;#1573;#1616;#1606;#1617;#1616;#1609;#1571;#1614;#1593;#1615;#1608;#1584;#1615;#1576;#1616;#1603;#1614;#1605;#1616;#1606;#1618;#1586;#1614;#1608;#1614;#1575;#1604;#1616;#1606;#1616;#1593;#1618;#1605;#1614;#1578;#1616;#1603;#1614;#1608;#1614;#1578;#1614;#1581;#1618;#1608;#1616;#1610;#1604;#1616;#1593;#1614;#1575;#1601;#1616;#1610;#1614;#1578;#1616;#1603;#1614;#1608;#1614;#1601;#1615;#1580;#1614;#1575;#1569;#1614;#1577;#1616;#1606;#1616;#1602;#1618;#1605;#1614;#1578;#1616;#1603;#1614;#1608;#1614;#1580;#1614;#1605;#1616;#1610;#1593;#1616;#1587;#1614;#1582;#1614;#1591;#1616;#1603;#1614; "Allah'ım! Nimetlerinin yok olmasından, sağlığımın bozulmasından, ansızın gelecek cezadan ve ölüme sebep olan her şeyden sana sınıırım." (Müslim, Rikâk, 96) Hz. Âişe, Peygamber Efendimizin en çok; naha girmekten ve borçtan Allah'a sındığını nakletmektedir. Müminlerin annesi,

#1573;#1616;#1606;#1617;#1614;#1607;#1615;

مَنْ غَرِمَ
حَدَّثَ
فَكَذَبَ
وَوَعَدَ
فَأَخْلَفَ “Ey
Allah’ın Resûlü! Borçtan ne kadar da çok Allah’a
sığınıyorsunuz?” diye şaşkınlığını dile getirince, Peygamberimiz, “Borçlanan
kimse konuşur ama yalan söylöz verir ama söylözünü yerine
getirmez.” (Nesâî, İstiâze, 9.) karşılığını vererek, bir taraftan da borç
altında kalanların sergileyebileceği olumsuz davranışlara dikkat çekmiştir. Enes b.
Mâlik de Resûlullah’a hizmet ederken onun sık sık şöyle dediğini
bildirmektedir:
اللَّهُمَّ
إِنِّى
أَعُوذُ بِكَ
مِنَ
الْهَمِّ
وَالْحَزَنِ
وَضَلْعِ
الدَّيْنِ
وَغَلَبَةِ
الرِّجَالِ
“Allah’ım, sıkıntıdan, üzüntüden, borçların ağırlığından ve
güç sahibi olan kişilerin haksızlığına uğramaktan sana sığınırım.” Ebû
Dâvûd, Vitr, 32 Borçlu yaşamaktan Allah’a sığınan Peygamberimiz (sav)
ashâbından borç yükü altında ezilenlere ise Allah’a dayanmalarını,
O’nun yardımına sığınmalarını öğütlemiştir. Nitekim Resûlullah (sav),
yakasını bırakmayan borçlar yüzünden sıkıntı yaşayan ensardan Ebû
Ümâme’ye, أَفَلاَ
أُعَلِّمُكَ
كَلاَمًا
إِذَا أَنْتَ
قُلْتَهُ
أَذْهَبَ
اللَّهُ
عَزَّ
وَجَلَّ
هَمَّكَ
وَقَضَى
عَنْكَ
دَيْنَكَ. “Sana bir söz
öğreteyim mi? Onu söylediğin zaman Allah (cc) kederlerini giderir ve borcunu
ödeme imkânı sağlar.” buyurmuş, sabah ve akşam şu cümlölerle
Allah’a sığınmasını tavsiye etmişti: قُلْ
إِذَا
أَصْبَحْتَ
وَإِذَا
أَمْسَيْتَ

اللَّهُمَّ
إِنِّى
أَعُوذُ بِكَ
مِنَ
الْهَمِّ
وَالْحَزَنِ
وَأَعُوذُ
بِكَ مِنَ
الْعَجْزِ
وَالْكَسَلِ
وَأَعُوذُ
بِكَ مِنَ
الْجُبْنِ
وَالْبُخْلِ
وَأَعُوذُ
بِكَ مِنْ
غَلَبَةِ
الدَّيْنِ
وَقَهْرِ
الرِّجَالِ
“Allah’ım! Gam ve kederden sana sığınırım, çaresizlik ve tembellikten sana
sığınırım, korkaklık ve cimrilikten sana sığınırım, ağır borç altında kalmaktan ve
güç sahibi olan kişilerin zulmüne uğramaktan sana sığınırım. ” Ebû
Ümâme, Peygamberimizin öğrettiği bu cümlelerle Allah’a sığındıktan
sonra hem kederinden kurtulduğunu, hem de kısa sürede borcunu ödeme fırsatı
bulduğunu söylemektedir. Ebû Dâvûd, Vitr, 32. Kimseye muhtaç
olmadan sağlıklı bir şekilde yaşama arzusunu dualarına yansıtan Sevgili Peygamberimiz (sav),
hayatının acı bir felâketle son bulmasından da Allah’a sığınır ve şöyle dua
ederdi: اللَّهُمَّ
إِنِّى
أَعُوذُ بِكَ
مِنَ
الْهَدْمِ
وَأَعُوذُ
بِكَ مِنَ
التَّرَدِّى
وَأَعُوذُ
بِكَ مِنَ
الْغَرَقِ
وَالْحَرِيق
16; وَأَعُوذُ
بِكَ أَنْ
يَتَخَبَّطَ
06;ِى
الشَّيْطَان
15; عِنْدَ
الْمَوْتِ
وَأَعُوذُ

بِكَ أَنْ
أَمُوتَ فِى
سَبِيلِكَ
مُدْبِرًا
وَأَعُوذُ
بِكَ أَنْ
أَمُوتَ
لَدِيغًا “Allah’ım! Yıkıntı
altında kalmaktan sana sığınırım, yüksek yerden düşmekten sana sığınırım. Suda
boğulmaktan ve yangından sana sığınırım. Ölüm anında şeytanın gelip beni
aldatmasından, senin yolunda savaş esnasında düşmandan kaçarken ölmekten
ve zehirli hayvanların sokmasıyla ölmekten sana sığınırım. ” Nesâî,
İstiâze, 61 Peygamberimiz döneminde hayatlarını çöl ortasında,
korunaksız, derme çatma evlerde geçiren Arapların ne tür tehlikelerle iç
içe yaşamak durumunda olduklarını tahmin etmek zor değildir. Resûlullah (sav)
günlük hayatta karşılaşılabilecek tehlikelere maruz kalmamaları için de
müminlere Allah’ın sonsuz gücüne ve iradesine sığınmalarını
öğütlemiştir. Ancak Hz. Peygamber’ın bu istikametteki öğütları,
kişinin huzur ve güven içerisinde hayatını sürdürme için
çaba sarf etmesi gerektiği gerçeğiyle çelişmez. Nitekim Nebî’nin
(sav), insanın can güvenliğini tehdit eden birtakım zararlı hayvanların ihramlıyken bile
öldürülmelerinde sakınca görmemesi, felâketlerden korunmak
için Allah’a sığınmanın, o felâketlere karşı gerekli maddî tedbirleri alma
zorunluluğunu ortadan kaldırmadığını gösterir. Müslüman için sığınma bir
varoluş ahlâkıdır; sadece tehlikelerden korunmaya bağlı bir eylem değildir. Muhtemel
tehlikelere karşı en sıkı tedbirleri aldığı durumlarda bile, Müslüman, varlığın tek sebebi
olan Rabbine sığınmayı ihmal etmez. Müminin bu tutumu, kâinata hükmeden
Yüce Yaratıcı’nın (cc) izni dışında hiçbir şeyin olamayacağı inancıyla
alâkalıdır. Bizzat Resûlullah (sav) torunları Hasan ve Hüseyin için
أَعُوذُ
بِكَلِمَاتِ
اللَّهِ
التَّامَّةِ
مِنْ كُلِّ
شَيْطَانٍ
وَهَامَّةٍ ،
وَمِنْ كُلِّ
عَيْنٍ
لاَمَّةٍ “Her tür
şeytandan, haşereden, kem nazardan Allah’ın tam kelimelerine (sonsuz iradesine ve
hükmüne) sığınırım.” Sonra da, إِنَّ
أَبَاكُمَا
كَانَ
يُعَوِّذُ
بِهَا
إِسْمَاعِيلَ
وَإِسْحَاقَ
 “Atanız İbrâhim de bu duayı oğulları İsmâil ile İshak için

yapardı.” diye dua ederdi. Buhârî, Enbiyâ, 10 Resûlullah’ın Müslümanlara öğrettiği bu dualarda geçen “Allah’ın tam kelimeleri” , اِنَّمَآاَمْرُهُٓاِذ.َآاَرَادَشَيْـًٔااَنْيَقُولَلَهُكُنْفَيَكُونُ& “O’nun işi, bir şeyi(n olmasını) istedi mi ona, sadece ‘Ol!’ demektir, o da hemen oluverir.” (Yâsîn, 36/82.) âyetindeki “Ol!” buyruğudur. Hiç kimse ve hiçbir şey O’nun kelimelerini (hükmünü ve sınırsız iradesini) etkisiz kılamayacağına göre, bir şeyin olmasını iste(me)diği zaman ona mani olacak kimse de yoktur. Halk arasında yaygın olarak kullanılan “Allah’ın dediği olur.” cümlesi, bu inancın samimi biçimde dışı vurumu olsa gerektir. Elbette Allah’ın “Ol!” buyruğuyla insan iradesi ve çabasının hiçe sayıldığı gibi yanlış vehimlere kapılmamak gerekir. Esasen hayatı şekillendiren şey, Yaraticı’nın “Ol!” emriyle koyduğu varoluş yasalarıdır. Şunu da ilâve etmek gerekir ki tedavi imkânlarının sınırlı olduğu Peygamber döneminde, çeşitli sıkıntılarla karşılaşan insanların ilk etapta Resûlullah’a gelmekten başka yapacak bir şeyleri yoktur, dolayısıyla Allah’a sığınarak kendilerini psikolojik bir güvence altına da almışlardır. Zira dinî bilginin ve telkinlerin insan psikolojisinde olumlu etkiler oluşturduğu yadsınamaz bir gerçektir. Hz. Peygamber, insan için zaman zaman psikolojik bir rahatsızlığa dönüşen “korku”ya karşı da müminleri Allah’ın tam kelimelerine sığınmaya davet etmiş, korkudan kurtulmaları için onlara şu duayı öğretmiştir: أَعُوذُبِكَلِمَاتِاللَّهِالتَّامَّةِمِنْغَضَبِهِوَش.َرِّعِبَادِهِوَمِنْهَمَزَاتِالشَّيَاطِينِوَأَنْيَحْضُرُونِ& “Allah’ın gazabından, kullarının şerrinden, şeytanların vesveselerinden ve (onların) bana uğramalarından, Allah’ın tam kelimelerine sığınırım.” İbadete düşün bilge sahâbî Abdullah b. Amr, Peygamber Efendimizden (sav) naklettiği bu duayı yetişkin evlâtlarına öğretir, henüz akıllı ermeyen küç ükler için de yazıp boyunlarına asarmış. Ebû Dâvûd, Tıb, 19 Düşmanlarına korku saldığı için “Allah’ın Kılıcı” lakabına lâyık görülen kahraman sahâbî Hâlid b. Velîd, ne garip tecellidir ki ömrünün bir zamanında uykularını kaçıran korkulu rüyalar görmeğe başlamıştı. Resûl-i Ekrem’ın (sav),

görüldüğü kâbuslardan kurtulmak için kendisine gelen
Hâlid’e sunduğü reçetede şu vardı: “Yatağına girdiğün zaman
şöyle dua et: قُلْ
أَعُوذُ
بِكَلِمَاتِ
اللَّهِ
التَّامَّةِ
مِنْ
غَضَبِهِ
وَعِقَابِهِ
وَشَرِّ
عِبَادِهِ
وَمِنْ
هَمَزَاتِ
الشَّيَاطِي
06;ِ وَأَنْ
يَحْضُرُونِ
Allah’ın gazabından, azabından, kullarının kötülüklerinden, şeytanların
ayartmalarından ve yanıma yaklaşmalarından Allah’ın tam kelimelerine
(hükmüne ve iradesine) sığınırım.” (Muvatta’, Şa’r, 4)
 Hâlid b. Velîd bu duayı okumaya başladıktan sonra endişelerinden kurtulmuştu.
Öyle ki Hz. Âşe’nin aktardığına göre birkaç gün
geçtikten sonra Resûlullah’ın (sav) yanına gelerek şöyle demişti:
“Anam babam sana feda olsun Ey Allah’ın Elçisi! Öğrettiğün duayı
hiç aksatmadan okudum ve hiçbir şeyim kalmadı. Hatta şu an gece vakti kafesindeki
bir aslanın yanına girsem, yine de korkmam.” Taberânî,
el-Mu’cemü’l-evsat, I, 285. Müminlere yatağa girdiklerinde huzur
içinde uyumaları için Allah’a sığınmalarını tavsiye eden Hz.
Peygamber’ın (sav) bunun dışında çeşitli zaman ve mekânlerde ağızdan
eksik etmediğü sığınma duaları vardı. O (sav), evinden çıkarken dışarıda yaşayabileceğü
olumsuzluklara karşı şöyle dua ederdi:
اللَّهُمَّ
إِنِّى
أَعُوذُ بِكَ
أَنْ أَضِلَّ
أَوْ أُضَلَّ
أَوْ أَزِلَّ
أَوْ أُزَلَّ
أَوْ
أَظْلِمَ
أَوْ
أُظْلَمَ
أَوْ
أَجْهَلَ
أَوْ
يُجْهَلَ
عَلَىَّ “Bismillâh!
Allah’ım! Ayağımın kaymasından veya kaydırılmasından, sapmaktan veya saptırmaktan,

إِنِّى
أَعُوذُ بِكَ
مِنَ
الْخُبُثِ
وَالْخَبَائِثِ “Görünen ve görünmeyen pisliklerden Allah’a sığınırım.” derdi. Buhârî, Vudû’, 9 Allah’a dayanma, O’nun yardımına güvenme ve O’nun sonsuz iradesine sığınma Resûl-i Ekrem’in (sav) hayatını öyle kuşatmıştı ki son demlerinde en çok okuduğu duada da Yüce Allah’ın merhametine sığınma vardı. Sağlığında,
اللَّهُمَّ
إِنِّى
أَعُوذُ بِكَ
مِنَ
الْهَدْمِ
وَأ.َعُوذُ
بِكَ مِنَ
التَّرَدِّى
وَأ.َعُوذُ
بِكَ مِنَ
الْغَرَقِ
وَالْحَرِيقِ وَأَعُوذُ
بِكَ أَنْ
يَتَخَبَّطَنِى
الشَّيْطَانُ عِنْدَ
الْمَوْتِ
وَأ.َعُوذُ
بِكَ أَنْ
أَمُوتَ
لَدِيغًا “Allah’ım!
Ölüm anında şeytanın gelip beni aldatmasından sana sığınırım.”
Nesâî, İstiâze, 61. buyuran Nebî (sav), sevgili eşi Hz. Âişe’nin naklettiğine göre vefat etmeden önce sık sık şöyle dua etmişti:
اللَّهُمَّ
إِنِّى
أَعُوذُ بِكَ
مِنْ شَرِّ
مَا عَمِلْتُ
وَمِنْ شَرِّ
مَا لَمْ

أَعْمَلْ
بَعْدُ “Allah’ım! Yaptığım ve
yapabileceğim şeylerin şerrinden sana sığınırım. ” Nesâî, İstiâze, 58
Müminlere son derece düşkün olan Hz. Peygamber, onlara abdesti, namazı
üğrettiği gibi Allah’a kulluğun bir başka tezahürü olan istiâzeyi de
üğretiyordu. Hadislerden anladığımıza güre, Yüce Yaratıcı’ya sığınmayı
ifade eden dualar da Müslümanlar arasında diğer ibadetler gibi üğrenilen ve
üğretilen şeylerdi. Nitekim Hz. Peygamber’ın vefatından sonra Kûfe’ye
yerleşen Yemen asıllı sahâbî Şekel b. Humeyd, Resûlullah’ın yanına
gelerek “Ey Allah’ın Resûlü! Bana bir dua üğret.” demişti.
Efendimiz (sav) onun elinden tutarak şu kısa ama kapsamlı duayı yapmasını ve ezberlemesini
istemmişti: قُلِ
اللَّهُمَّ
إِنِّى
أَعُوذُ بِكَ
مِنْ شَرِّ
سَمْعِى
وَمِنْ شَرِّ
بَصَرِى
وَمِنْ شَرِّ
لِسَانِى
وَمِنْ شَرِّ
قَلْبِى
وَمِنْ شَرِّ
مَنِيِّى “De ki,
Allah’ım! Kulağımın şerrinden, güzümün şerrinden, dilimin şerrinden,
kalbimin şerrinden ve şehvetimin şerrinden sana sığınırım.’ ”(Tirmizî,
Deavât, 74.) Şekel, bu duayı ezberlediğini ve sürekli okuduğunu söylemiştir. Yine
Medineli sahâbî Zeyd b. Erkam (ra), kendilerine Resûlullah’ın (sav)
üğrettiği şu istiâzeyi çevresindekilere de üğretmişti:
اللَّهُمَّ
إِنِّى
أَعُوذُ بِكَ
مِنَ
الْعَجْزِ
وَالْكَسَلِ
وَالْجُبْنِ
وَالْبُخْلِ
وَالْهَرَمِ
وَعَذَابِ
الْقَبْرِ
اللَّهُمَّ
آتِ نَفْسِى
تَقْوَاهَا
وَزَكِّهَا
أَنْتَ
خَيْرُ مَنْ
زَكَّاهَا

أَنْتَ
وَلِيُّهَا
وَمَوْلاَهَ
75; اللَّهُمَّ
إِنِّى
أَعُوذُ بِكَ
مِنْ عِلْمٍ
لاَ ي&

[islam ve Hayat.Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)